

De Coda Krant

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

CODA NIEUWSBRIEF | 23ste jaargang nr. 4 | 19 december 2018 | afgiftekantoor ANTWERPEN X
driemaandelijkse uitgave OKT-NOV-DEC 2018 | erkenningsnummer P409568
verantwoordelijke uitgever - afzendadres : Christine Gonnissen - CODA vzw. - Bredabaan 743 te 2990 Wuustwezel
tel. 03-633.20.11 | coda@coda.care | www.coda.care
grafisch concept : www.perfectpixel.be - druk : www.drukkerijgoossens.be - verzending : www.boesenco.be

01

Voorwoord

door *Christine G.*

Beste lezers,

Gisteren las ik in een bijdrage van een krant: "In een ideale wereld zouden goed doelen niet nodig zijn". Een

eerste spontane reactie zou zijn: inderdaad, juist! Maar eigenlijk, na wat bedenktijd, weet ik het niet zo goed. Zou een wereld zonder goede doelen, die toch proberen om rechtstreeks ons hart aan te spreken en een direct beroep doen op ons meelevens, echt zoveel beter zijn? Jullie willen niet weten hoeveel vragen of

bedenkingen zich direct in mijn hoofd aandienen. Ik ga jullie er ook niet mee vermoeien. Maar het blijft een intrigerende vraag die we hier niet samen kunnen beantwoorden, aangezien ik enkel schrijf en jullie later lezen. We kunnen hier niet even grondig over van gedachten wisselen. En laat dat nu vaak een goede manier zijn

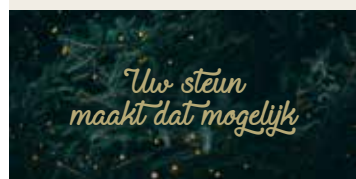
DE WENS AMBULANCE - P.4

ONS GEHEIM - P.6

STEUN CODA - P.10

om ideeën te ordenen om dan aansluitend een gefundeerde opinie te vormen. Jammer maar helaas... het blijft dus even gewoon een 'stelling', die misschien wel tot overpeinzen aanzet.

Ondertussen ben ik maar wat blij dat er zoiets als de "warmste week" wordt georganiseerd. Wie vindt dat geen geweldig initiatief? Het stimuleert alvast de 'geefcultuur'. En als je moet geloven wat daarover

gepubliceerd wordt, dan hebben wij hierover nog wat te leren: zo zouden bijvoorbeeld de Nederlanders gemiddeld vier keer meer geven dan wij. We scoren niet zo goed op het vlak van liefdadigheid blijktbaar... Die warmste week zorgt alvast voor een pak centen voor een resem van goede doelen. En dat is fantastisch. En opnieuw komt een vraag daarrond direct in me op: waarom geven mensen aan goede doelen? Wellicht vaak omdat ze zich op één of andere reden nauw betrokken voelen. Of -en zou dat niet hoe langer hoe meer een rol spelen- omdat ze op zoek zijn naar meerwaarde, naar meer 'zin' in hun leven? Mensen willen mee het verschil maken en de wereld tot een betere plek maken. Zoals Nietzsche al zei: "Wer ein Warum zum Leben hat erträgt fast jedes Wie" oftewel "Wie een waarom heeft, kan leven

met bijna eender welk hoe". Zou het niet kunnen dat je doel en je geluk in het leven niet veel van elkaar verschillen?

Via goede doelen kan men iets betekenen voor de samenleving; zo kan je de wereld een handje helpen. Geven aan een goed doel zit in elk geval in de lift, gelukkig! Mensen doneren niet alleen geld maar helpen vaak letterlijk een handje. Velen doen vrijwilligerswerk. Ze investeren kostbare tijd en energie aan een goed doel. Goede doelen zijn uiteraard blij met die (gulle) gevers. Ze kunnen alle hulp, skills, talenten, passie en de geweldige goede wil hard gebruiken. Vrijwilligerswerk kan niet genoeg geapprecieerd worden. De extra middelen zijn vaak ook broodnodig.

Over goede doelen geschreven, nu jullie dit lezen zal het wel vrij algemeen geweten zijn. Linde Merckpoel die 5 jaar lang mee Music for Life presenteerde tijdens "de warmste week" van Studio Brussel, koos voor zichzelf dit jaar als goed doel (nu zou er zo'n spannend tromgeroffel moeten klinken, maar denken jullie dat er even gewoon bij want het is echt op zijn plaats hier...) CODA! Ja, jullie lezen het goed. Zo'n straffe madame die gedurende de voorbije 5 jaren voor de warmste week alles uit de kast haalde voor die vele goede doelen, kiest Coda en daarmee ook voor palliatieve zorg. Moet er nog gezegd of geschreven worden hoe apetrots we daarop zijn? De voorbije drie dagen was ze "vlieg aan de muur" hier in huis. En tijdens de warmste

week gaat ze doen wat voor haar -en dat zegt ze echt zelf!- heel moeilijk is: een hele week zwijgen. Benieuwd of haar dat gelukt is, maar bij Coda zijn we enorm dankbaar voor haar onverdeelde aandacht en de inspanning die ze gaat leveren om haar goed doel te steunen. Want los van de eventuele opbrengst is het ongelooflijk wat zo'n actie doet voor het meer bekend maken van palliatieve zorg. En bovendien wordt door haar zwijgen het spreken over het levenseinde weer meer gefaciliteerd. Geweldig, toch? Verder krijg ik nog aanvragen en berichtjes toegestuurd met hele leuke boodschappen en toffe initiatieven in de warmste week ten voordele van Coda. En dat maakt een mens dankbaar en intens blij... dat mensen dat allemaal willen

doen voor Coda. Zo mooi! Laat ons hopen dat alle acties ongelooflijk veel mogen opleveren zodat men er heel veel goede dingen mee kan gaan doen. Coda blijft vooral heel veel warme zorgen geven aan al die mensen die er zoveel behoefte aan hebben. Een welgemeende merci -opnieuw en alweer- voor iedereen die daar het voorbije jaar zijn steentje toe bijdroeg. Het jaar loopt immers alweer ten einde. Na alle warme gloed van die warmste week, wil ik jullie dan ook allemaal een warme kersttijd toewensen: een zalig kerstmis en een hoopvol, gelukkig nieuwjaar!

Christine Gonnissen
Voorzitter RvB Coda
12/12/18

De Wens Ambulance

Volimus

Goede doelen worden niet enkel exclusief gesteund door (waardevolle en onontbeerlijke) financiële ondersteuning en fundraising.

Zo is er reeds jaren een initiatief dat op een andere manier probeert om een (laatste) wens van palliatieve patiënten en hun naasten waar te maken. Wens Ambulance biedt aan deze zieken een mogelijkheid om nog eens naar een plaats te kunnen gaan die voor die zieke en haar omgeving waardevol is, waar bepaalde herinneringen opgehaald worden, waar men zich nog eens "goed" kan voelen.

Hier in Coda is Wens Ambulance een begrip. Als een patiënt uit de thuiszorg - of een gast die in het hospice is opgenomen - nog eens graag naar zee gaat, een feest wil meemaken buitenshuis, of "gewoon" nog eens naar een voor haar speciale locatie wil gaan dan proberen we om dit mee te organiseren. Laatst wilde een zwaar zorgbehoevende, thuisverblij-

vende, patiënt toch nog eens van het bad van Coda komen genieten. Ook dat moet kunnen en is ook gebeurd.

Wens Ambulance is een vrijwillig initiatief dat met getrainde helpers en met goed uitgeruste ziekenwagens, ongeneeslijk zieken vervoert en begeleidt. De aanvraag voor de verplaatsing kan gebeuren door de zie-

ke of diens naasten of door een zorgverlener. De service is volledig gratis voor de zieke. De begeleiders zijn zorgprofessionals die op vrijwillige basis meewerken aan dit initiatief. Naast de onontbeerlijke praktisch-technische kennis hebben de begeleiders het vermogen om op een erg respectvolle manier met de zieke en diens naasten om te gaan. Zo probeert Wens

Ambulance om van het dikwijls laatste uitstapje, echt een kwaliteitsvolle tijd te maken.

Zoals boven vermeld bestaat dit initiatief reeds een hele tijd en wordt dit goed gebruikt. En er is nood aan bijkomende initiatieven. Daarvan is er nu ééntje geactiveerd. Er is nu ook een Wens Ambulance die opereert vanuit Wijnegem: Wens

Ambulance Volimus.

Als je graag meer wilt weten over deze initiatieven, als je hen als goed doel wilt ondersteunen: je vindt alle informatie op hun websites:

www.ambulancewens.be, en www.wensambulance.be.

Mijn naam is Rik Somers, ik ben 78 jaar en ik lig hier in het hospice omdat er een vlek op mijn lever zit. Drie jaar geleden had ik een hersenbloeding, waardoor ik aan afasie lijd. Dat betekent dat ik de verkeerde woorden gebruik. Ik bedoel bijv. 'banaan' maar mijn mond zegt 'kast'. Mensen kijken me dan meewarig aan en denken dat ik verward ben. Maar ik weet verdomd goed dat ik een banaan wil eten en geen kast. De juiste woorden zweven voor me uit, als onbereikbare zeepbellen in de lucht. Dus zwijg ik meestal, of praat ik in heel korte zinnen.

Voorts heb ik artritis en zijn mijn ogen troebel geworden. U merkt het: ik ben een boom die door één windstoot weldra al zijn bladeren verliest.

Het is bijna Kerstmis en hier in Coda hebben ze erg hun best gedaan om een feestelijke stemming te creëren. Een boom met kanten engelen erin, knipperende kerstlampjes en sterren. En een levensgrote kerststal buiten. Vanmiddag komt er een koor zingen in het dagcentrum. Mijn dochter en haar gezinnetje zullen er samen met mij naartoe gaan.

Vroeger vond ik Kerstmis fijn. Vroeger, toen Elza er nog was. Op een dag viel ze zomaar van de trap. Ik zie het nog steeds voor me: hoe haar hand tevergeefs naar de trapleuning tastte. Ze viel als een afgebroken tak op de grond en bleef daar liggen. In de ambulance streelde ik haar gezicht, dat uitdrukingsloos was als wit papier. Ze kneep in mijn hand en deed me een belofte, waarna haar greep verslaptte en het bewustzijn uit haar weggleed. Wekenlang bleef ze daarna in het ziekenhuis, haar lippen een smalle streep, haar vel bleek als was. Ze lag gekop-

peld aan vreemde apparaten, in een slaap die niet de hare was. Toen ze stierf, doofde het leven ook in mij. Ik bleef zitten en keek hoe op de meubels in de zitkamer een laag stof kwam liggen die met de dag dikker werd.

'Je moet je eroverheen zetten, vader,' zei mijn dochter op een dag. Ze keek me aan met een donkere, bezorgde blik. 'Het leven gaat voort.'

Marjan is een nuchtere vrouw, ze gelooft in de wetenschap. Een van haar favoriete uitspraken is dat de hemel alleen in de hoofden van de mensen zit. Ze leidt een druk en haastig leven en ze gedraagt zich alsof ze altijd overal te laat komt. Maar ze is heel goed voor mij, ze zorgde ervoor dat ik kon verhuizen naar een serviceflat en dat ik haast elke dag bezoek kreeg van haar, haar man of haar kinderen.

Tijdens die bezoeken praatten ze allemaal over alle soorten niks, maar niemand

had het ooit nog over Elza. 'Elza is weg, maar wij zijn er nu toch voor je!' zegden ze me vaak. Dat was waar. Voorheen had ik ze nooit zo vaak gezien: ze waren nu dichterbij dan ooit. Maar tegelijk ook verder weg dan ooit.

"DE LAATSTE TIJD VRAAG IK VAAK AAN GOD DAT HIJ OOK MIJ TOT ZICH NEEMT. MAAR IK DWAAL AF..."

In september trok de school van Nils aan de alarmbel. Er bleek iets mis met mijn kleinzoon van zes, en na tal van onderzoeken kreeg zijn afwijking een naam. Ik ben het woord vergeten, het is iets wat vroeger niet bestond. Het heeft met een sociale handicap en een tekort aan empathie te maken. In mijn tijd bestond

ook het woord 'empathie' nog niet. Maar nu is het allemaal van levensbelang, en Nils moest naar een aangepaste school. Marjan werd er depressief van en het gezin kwam steeds minder bij me op bezoek. Alleen Nils zelf bleef trouw komen, elke dag na schooltijd sprong hij bij me binnen. Ik keek uit naar zijn bezoeken, hij ontcijferde mijn zeepbellen, hij keek voorbij de woorden.

Hoewel hij zich haar onmogelijk kon herinneren - hij was pas vier toen zijn oma stierf - was Nils de enige die met me over Elza praatte. Op een keer hoorde Marjan dat, ze stak radeloos haar armen in de lucht. 'Zie je wel, dat kind heeft geen empathie!' panikeerde ze. Nils keek verbaasd op, zijn wenkbrauwen een vraagteken, zijn mond een lichte glimlach. En hij ging verder met zijn spel.

"VOORTAAN BEWAARDEN WE ONZE GESPREKJES OVER ZIJN OMA ALS EEN GEDEELD GEHEIM."

'Vertel nog eens over de kardinaalvogel, opa?' Het was een verhaal over toen we pas getrouwd waren. Elza had een vogel gevonden die pas uit het nest was gevallen. Het was een kleine kardinaalvogel, met aan zijn ene pootje slechts twee tenen. Elza had hem mee naar huis genomen en in een doosje gezet. Dag en nacht voerde ze hem. Ik wist dat het geen zin had, maar ik wilde haar niet teleurstellen, dus ik zweeg. Op een nacht was de vogel verdwenen. Ongetwijfeld had een ander dier hem te pakken gekregen, maar Elza geloofde dat hij weggevlogen was. Stilaan vergaten we het voorval. Maar de volgende lente ontdekten we een nest, vlak boven onze veranda, daar waar het dak overhangt. Vreemd genoeg protesteerde de vogel nooit als we dicht bij zijn nest kwamen. We begrepen het niet, totdat we op een dag de moedervogel zagen. Ze had aan één poot maar twee tenen. 'Ik wist het wel,' was alles wat Elza had gezegd.

Hier eindigde altijd het eerste stuk van mijn verhaal.

En ook al kende hij ook het tweede deel uit zijn hoofd, toch wilde Nils het telkens opnieuw horen. Ik heb het dan ook alleen maar aan hem toevertrouwd. 'Ons geheim, hé opa,' glunderde hij vaak.

Nadat ze was gevallen, in de ambulance op weg naar het ziekenhuis, had Elza me gezegd dat zij zoals die vogel was, dat ze altijd een manier zou vinden om bij mij terug te keren. Het waren haar laatste woorden voordat ze weggleed in haar coma.

Op dit punt van het verhaal, dacht Nils telkens diep na en stelde dan dezelfde vraag:

'Geloof jij dat oma ons nu kan horen?'

'Ja,' zei ik dan zonder aarzelen, 'dat geloof ik.'

Met dit antwoord leek hij tevreden. Natuurlijk twijfelde ik zelf wel eens. Maar één ding weet

ik zeker, al zeg ik het nooit met zoveel woorden: ik geloof niet dat de hemel alleen maar in de hoofden van de mensen zit.

Wat mis ik ze nu, die onderonsjes met mijn kleinzoon. Bij hem was het niet erg dat ik de verkeerde woorden gebruikte. Ik merk niks van zijn zogezegde handicap. In sommige opzichten lijkt hij zelfs ouder dan ik. Alsof hij de dingen volgens een heel eenvoudig patroon begrijpt, vanuit een logisch zwart-wit standpunt.

Het is intussen middag geworden. O, kijk, daar zijn ze: Marjan, mijn schoonzoon en mijn drie kleinkinderen, allemaal feestelijk uitgedost. Nils speelt met de porseleinen kerstbeeldjes uit de kleine kerststal die ik op mijn nachtkastje heb staan. Dan rijden de kinderen me in mijn bed naar het dagcentrum, waar het koor al klaar staat.

'Stille nacht, heilige nacht.' 'De

herderkes lagen bij nachte.' De stemmen zijn prachtig, de muziek omhult me. Marjan schuifelt wat zenuwachtig op haar stoel en mijn kleinkinderen luisteren met open mond. Op school volgen ze zedenleer, ik vraag me af of ze de betekenis van Kerstmis kennen.

Ik doe mijn ogen dicht, ik durf niet mee te neuriën want dan ga ik huilen. Toch zou ik niets liever doen dan zingen, zo blij ben ik die liedjes uit de oude doos nog eens te horen. Na het applaus is er nog glühwein en krentenbrood. Ik doe mijn best om de juiste woorden te gebruiken en ik glimlach de hele tijd. Nils is de enige die niet terug glimlacht, hij weet wel beter.

Om vier uur verdwijnt het laatste sprankje zonlicht achter het gebouw, volgens mij hangt er sneeuw in de lucht.

Ik word naar mijn kamer gereden. Het was een fijne middag maar...

"IK BEN DOODOP VAN HET ZOEKEN NAAR DE JUISTE WOORDEN."

Mijn twee kleindochters willen naar de kerststal buiten gaan kijken.

'Ik blijf bij opa,' zegt Nils. Hij zit achter op mijn bed, het porseleinen Jezusbeeldje uit de kerststal op zijn schoot.

'Dan haal ik je straks wel op,' zegt Marjan. 'Weet je zeker dat je niet mee wil? Pas op, dadelijk breek je dat figuurtje nog, zet het maar vlug op zijn plaats.'

Hij haalt zijn schouders op en kamt de krullen van het beeldje met mijn kam, heel voorzichtig om niet over het porseleinen hoofdje te krassen.

Als iedereen weg is, legt Nils

het beeldje voorzichtig op mijn hoofdkussen. Hij pakt mijn gezicht heel even tussen zijn handen. De wol van zijn wintertrui prikt in mijn wang. Heerlijk.

Opeens is de kamer donker, ik zie geen hand voor me. Is het al nacht, heb ik echt geslapen? Mijn keel is droog, de huid van mijn gezicht trekt door de tranen die op mijn wangen zijn opgedroogd. Ik knip het lampje boven mijn bed aan en zie Nils voor het raam op en neer wippen. Als hij merkt dat ik wakker ben, komt hij met een rood aangelopen gezichtje naar me toe. 'Je moet opstaan, opa, je moet komen kijken! Ze is gekomen, je moet het zien!' Hij geeft me mijn pantoffels, pakt mijn hand en trekt me mee. We staan samen voor het grote terrasraam, zijn kleine vingers sluiten zich om die van mij heen, als warme helften van een schelp.

'Daar, opa, haar voetsporen in de sneeuw!' Hij wijst naar buiten en straalt. 'Kijk dan, daar!' Ik weet echt niet wat hij bedoelt: ik zie alleen maar kale bomen: donkere krassen in de zwarte lucht. Als ik beter kijk, zie ik ook sneeuw, glinsterend als witte parels. Er hangt iets aan de takken ... ijspegels mis-schien?

"HIER, OPA VLAKBIJ!"

Dan zie ik ze, ondanks mijn wazige blik. Vogelsporen. Midden in de winter: afdrukken van een pootje met maar twee tenen. Vlak voor het venster-raam. Sporen, zo licht dat het lijkt alsof ze in de sneeuw ge-ademd zijn.

Geschreven door Martine Wolfaert

Nawoord
door Christine G.

Geachte mevrouw, geachte heer

Wat er in CODA gebeurt, is niet spectaculair. Het is haast te gewoon om te vertellen. Toch raken de verhalen altijd een gevoelige snaar. Waarschijnlijk omdat het om zo'n kleine dingen gaat. Maar, wat is klein en wat is groot?

Als de grote dingen er niet meer toe doen, worden de kleine gebaren belangrijk. Dat is CODA in een notendop. Eigenlijk schrijven we met z'n allen een modern kerst-

verhaal. Omdat er voor sterven en rouwen geen plaats is in de herberg, bouwen we aan een warm alternatief.

CODA is niet zo eenvoudig te vatten onder de bestaande regelgeving. Dit vraagt creativiteit van alle betrokkenen. De regels van de overheid zijn niet steeds kant en klaar toepasbaar. Maar Wij blijven overtuigd van de waarde van het concept "CODA" als verbindende en "Stand Alone" organisatie. Wij blijven voor een groot gedeelte van onze werking aangewezen op eigen middelen. Dat wil zeggen, op de steun van vele milde schenkers. Zo kunt ook u mee schrijven aan dat grote moderne kerstverhaal van CODA: samen met de betaalde

medewerkers, de vele vrijwilligers, de gasten en hun familieleden. Met uw steun zetten wij onze geïntegreerde manier van werken op de kaart. Met uw steun laten we zien wat palliatieve zorg voor gezinnen en families betekent.

Als voortrekker willen we de overheid ervan overtuigen dat de palliatieve zorg misschien beter op een andere manier kan georganiseerd worden en dat een aangepaste financiering zou moeten volgen. Dat kan het best door te doen wat we verkondigen.

Uw steun maakt dat mogelijk.

Steun CODA

Uw steun maakt dat mogelijk

U kan CODA op verschillende manieren steunen:

- met een eenmalige gift. U kiest zelf wat u geeft: 20 €, 150 € of 1000 € ...
Voor ons is elke gift belangrijk!
- met een permanente opdracht, bv. 20 € per maand. Dat geeft ons iets meer zekerheid om engagementen op langere termijn aan te gaan.

Als u op jaarbasis 40€ of meer schenkt, ontvangt u van ons een fiscaal attest waarmee u tot 45% van uw gift via de belastingen recupereert.

Een gift van 100 € kost u in werkelijkheid daardoor slechts 55 €.

Wij wensen u een "Zalige Kerst" en een gelukkig nieuwjaar.
Christine Gonnissen, voorzitter CODA vzw.

Bericht van doorlopende opdracht om in te vullen en naar uw bank te sturen

Ik ondergetekende, naam: ..... voornaam: .....
 straat: ..... nr. .... bus .....
 postcode: ..... woonplaats: .....
geef hierbij aan mijn bank de opdracht tot overschrijving van mijn rekening
 uw rekeningnummer: BE . . . . .
 Schrappen wat niet past: maandelijks - 6-maandelijks - jaarlijks
 het bedrag van: € uw handtekening

als gift op rekening BE40 7331 2621 0063 - BIC KREDBEBB van CODA vzw, Bredabaan 743 te 2990 Wuustwezel.

datum eerste periodieke betaling ..... / ..... / 2019.

Handtekening/Signature/Unterschrift

OVERSCHRIJVINGSOPDRACHT
ORDRE DE VIREMENT
ÜBERWEISUNGSAUFTRAG

Rekening opdrachtgever (IBAN) / Compte (Banque) (virement) (IBAN) / Konto des Auftraggebers (IBAN)

Rekening begunstigde (IBAN) / Compte bénéficiaire (IBAN) / Konto des Begünstigten (IBAN)

BIC begunstigde / BIC bénéficiaire / BIC Begünstigten

Naam en adres begunstigde / Nom et adresse bénéficiaire / Name und Adresse des Begünstigten

BE 40 7331 2621 0063

KREDBEBB

CODA vzw - GIFTEN
BREDABAAN 743
2990 WUUSTWEZEL

Mededeling / Communication / Mitteilung: GIFT voor CODA vzw.- graag fiscaal attest (vanaf 40 €) - ref. 2019

Coda

